

Конюшенко Юлія

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут», Київ, Україна
tunikYV@ukr.net

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА КУЛЬТУРА ПРАЦІВНИКІВ БІБЛІОТЕК

The abstract deals with the formation of social responsibility and culture of librarian behavior under modern conditions. The culture of librarian's work forming and ethics are main components of the social responsibility. Thus, the social responsibility is connected with the worker's culture of behavior.

Keywords: formation of social responsibility, librarian's work forming.

Проблема соціальної відповідальності та культури мають важливе значення для організації діяльності бібліотеки у сучасних умовах життя. Ці поняття не тільки сприяють якості надання послуг та відповідності тенденціям розвитку, але і сприяють розумінню та реалізації ролі бібліотеки у житті суспільства та кожної людини.

Тож що таке «соціальна відповідальність» та «культура» і яке значення вони мають для бібліотеки? Соціальна відповідальність – це певний рівень добровільного реагування організації на суспільні проблеми. Культура є своєрідним сприятливим мікрокліматом в організації, який дає змогу персоналу продуктивно розв'язувати завдання організації як соціальної системи. Не стала винятком і бібліотека, адже головним фактором формування тієї чи іншої культури є ті цінності, які сповідує персонал і, насамперед, керівники бібліотеки. Управлінська культура керівника бібліотеки відіграє особливу роль серед факторів, що формують соціально-

психологічний клімат колективу. Саме керівник, знаходячись у постійному контакті з його членами, може регулювати соціально-психологічний клімат, враховуючи індивідуальні особливості та потенційні можливості кожного. Важливу роль відіграє соціальна відповідальність керівників бібліотеки, яким доводиться приймати різні рішення. Приймаючи їх, управлінець керується своїми особистими переконаннями, моральними правилами та вольовими якостями. Бути відповідальним – значить передбачати наслідки своїх рішень, керуватись такими мотивами, за які людина готова відповідати перед суспільством. Перед керівником стоїть завдання кваліфіковано підійти до прийняття та здійснення будь-якого рішення, це залежить від рівня його знань, кваліфікації та досвіду.

У роботі керівника бібліотеки існує ще один важливий момент – це культура організації праці керівника. У першу чергу це відноситься до раціонального використання його робочого часу, стану робочого місця та документації.

Ще однією невід’ємною складовою соціальної відповідальності є етичне питання. Етика – це система моральних принципів, яка зобов’язує відрізнити правильну поведінку від неправильної. Тобто розуміння ділової етики багато в чому залежить від системи загальних і особистих цінностей керівників бібліотеки та бібліотекарів. Етичні нормативи описують систему загальних цінностей і правил етики, яких, на думку керівництва бібліотеки, повинні дотримуватися її працівники. Наприклад, у етичному кодексі для бібліотекарів, створеного Міжнародною федерацією бібліотечних асоціацій та установ, існують наступні пункти:

- для залучення та викорінення дискримінації, бібліотекарі повинні забезпечити дотримання і реалізацію права на доступ до інформації, надавати рівноправні послуги усім, незалежно від віку, громадянства, політичних поглядів, фізичних чи розумових можливостей, статевої приналежності, освіти, доходів, імміграційного статусу або статусу біженця, сімейного стану, походження, раси, мови, релігії тощо;
- бібліотекарі поважають мови національних меншин країни та їхнє право на доступ до інформації їхньою мовою;
- бібліотекарі заохочують до етичного використання інформації, в такий спосіб викорінюючи плагіат та інші способи некоректного використання інформації.

Як бачимо, етичний кодекс є одним із ефективних інструментів управління, який на практиці допомагає керувати колективом бібліотеки та пропонує вирішення складних етичних ситуацій як у середині колективу, так і у відносинах з читачами. Також пропонує критерії взаємодії між працівниками бібліотек та представниками зовнішніх груп, формуючи тим самим, соціальну відповідальність та культуру поведінки.

Отже, соціальна відповідальність та культура бібліотеки у сучасних умовах – це філософія та концепція її діяльності, яка працює на імідж.